

Stand van zaken Hervormingsagenda Jeugd

Extra ALV, vrijdag 24 mei

Welkom! We praten u bij over de ontwikkelingen rond de Hervormingsagenda Jeugd

Michiel van Willigen, wethouder Zwolle & delegatielid jeugd

Ton de Klerk, VNG

Hugo den Breejen, VNG

13.00-13.30: Presentatie stand van zaken Hervormingsagenda

1. Financiële afspraken
 - a) De aanleiding en doelstellingen van de Hervormingsagenda
 - b) Het afsprakenkader Rijk-VNG
 - c) De rol en opgave van de deskundigencommissie
 - d) Monitoring ten behoeve van deskundigencommissie
 - e) Hoofdlijnenakkoord formatie | Begrotingsadvies m.b.t. jeugd

2. Handelingsperspectief gemeenten

13.30-14.00 Discussie / mogelijkheid stellen vragen

1a. Aanleiding en doelstelling Hervormingsagenda Jeugd

Aanleiding Hervormingsagenda: sterk toegenomen gebruik & kosten van de jeugdzorg

Financiële context:

- Grote tekorten bij gemeenten (bijv. ca. 1,6-1,8 miljard in 2019)
- Patstelling tussen gemeenten en rijk, terwijl tekorten bleven oplopen

Doel Hervormingsagenda:

- 1. Versterken van de kwaliteit en effectiviteit van hulp
- 2. Beheersing / terugdringen van de sterk oplopende kosten, duurzaam betaalbaar stelsel

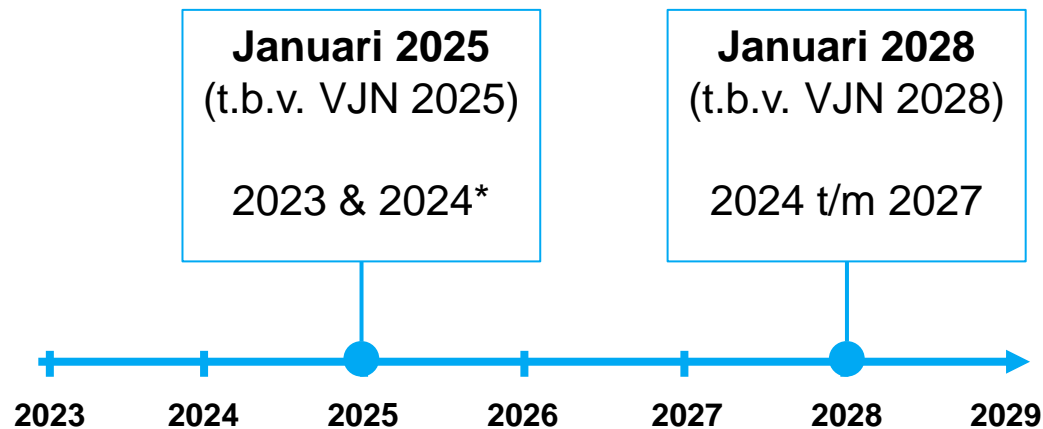

- Vertrekpunt is advies Commissie van Wijzen (2021): €1 mld besparing vanaf 2027
- Maatregelen agenda zo goed mogelijk kwantitatief gevalideerd
- Voor deel van maatregelen overeenstemming over mogelijke haalbaarheid (€ 650 mln), overige deel geen overeenstemming onderbouwing (€ 380 mln)

- Rijk en VNG spannen zich volledig en gezamenlijk in om Hervormingsagenda uit te voeren en doelstellingen te halen
- Financiële maatregelen voorzien van implementatieplan met taakverdeling

- Jaarlijkse monitor en bestuurlijk gesprek over inspanningen en effect
- Wijken inspanningen en/of effecten significant af, dan mogelijke aanvullende beheersmaatregelen
- Monitor dient als input voor deskundigencommissie, die zwaarwegend advies zal geven

Deskundigencommissie zal **zwaarwegend advies geven** ten aanzien van de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen, mede in relatie tot de uitgavenontwikkeling.

Samenstelling: commissie bestaat uit 5 leden

- Tamara van Ark (voorzitter)
- Bernard ter Haar
- José Lazeroms
- Han Polman
- Onno de Zwart

* = realisatiecijfers 2024 worden pas lopende voorjaar 2025 beschikbaar, dus ná advies deskundigencommissie.
Wel zal commissie beschikken over een prognose 2024.

Advies over:

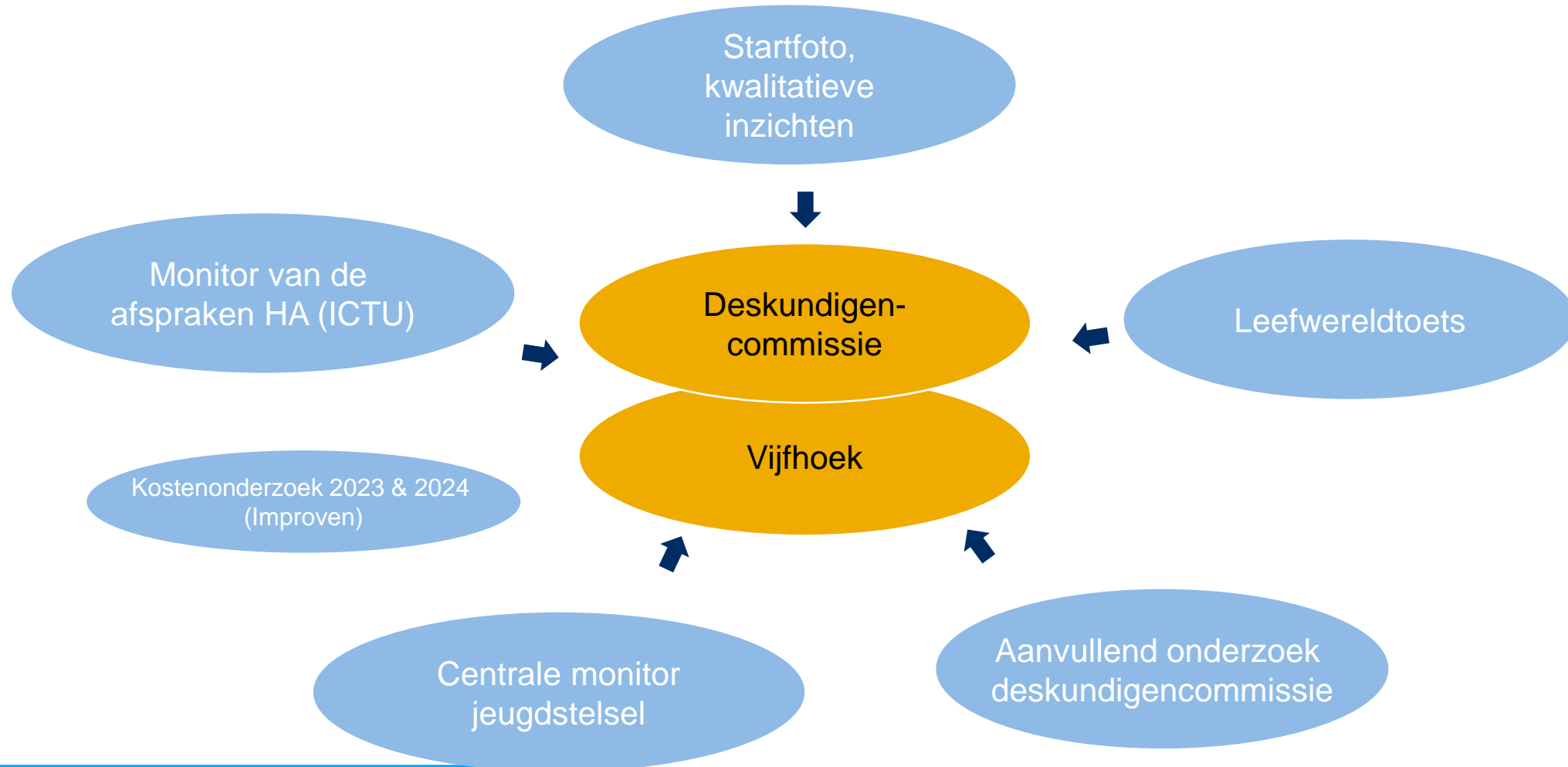
- Beoogde beweging.
- Afspraken, inspanningen en opbrengsten.
- Relevante ontwikkelingen over uitvoering en kosten van het jeugdhulpstelsel.
- Uitgavenontwikkeling die afwijkt van overeengekomen meerjarig financieel kader*

Principes te hanteren bij advies overschrijdingen:

- Financieel risico naar rato van niet geleverde inspanning voor rijk en gemeenten.
- Gemeenten verantwoordelijk voor doelmatige en doeltreffende uitvoering.
- Gemeenten dragen financiële verantwoordelijkheid voor bovenwettelijke initiatieven.
- Onvoorziene omstandigheden en autonome groei vallen onder verantwoordelijkheid van het Rijk.

* = met in advies aandacht voor o.a. (*) CPB middellangetermijnraming; (*) mate waarin aanpassing structurele reeks aan orde is; (*) bredere gemeentefinanciën.

Monitoring ten behoeve van vijfhoek en deskundigencommissie

1e. Hoofdlijnenakkoord formatie d.d. 16 mei 2024

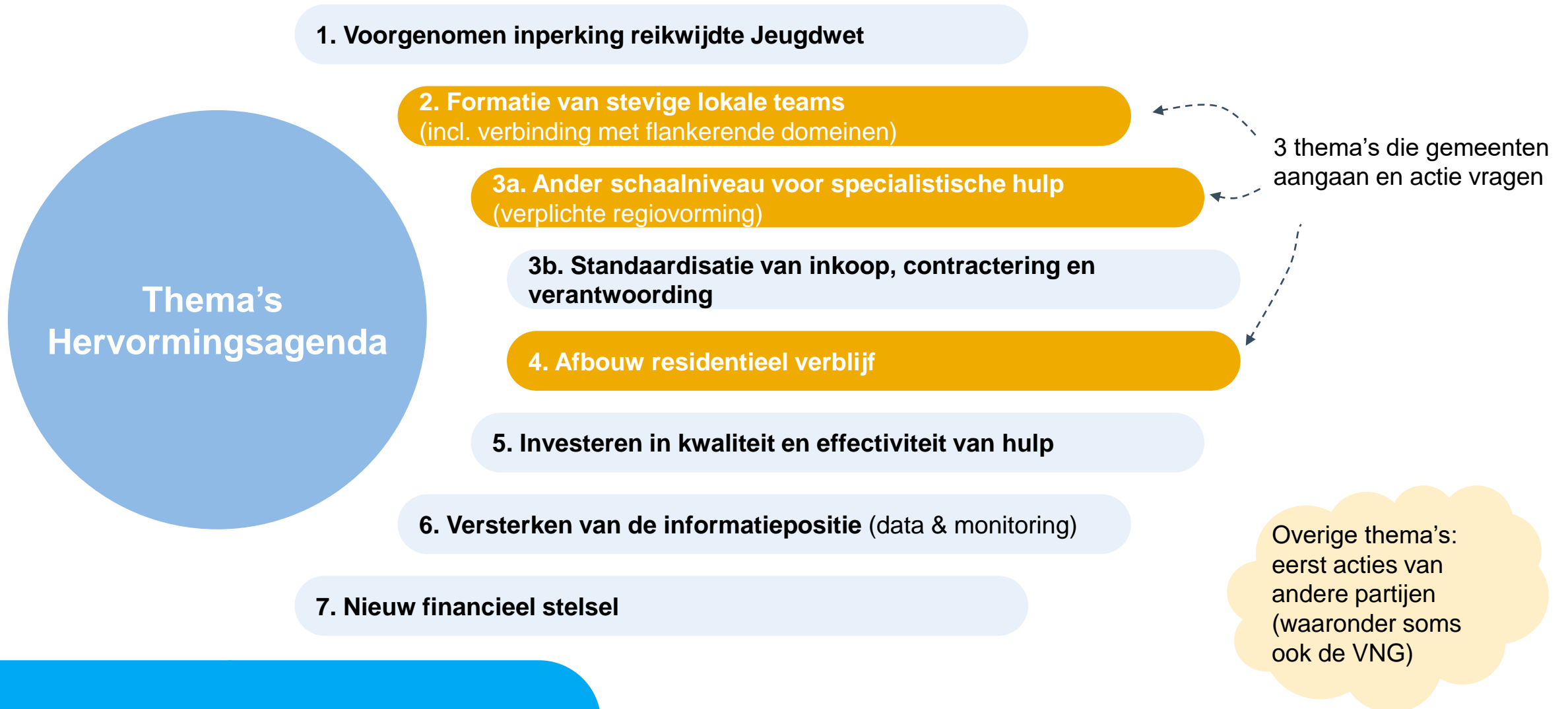
- Vasthouden aan uitvoering Hervormingsagenda
- Advisering RvS en Algemene Rekenkamer
- Extra besparing ad € 500/511 mln coalitieakkoord Rutte IV vervalt

- Blijf u volledig inspannen om in Hervormingsagenda afgesproken inspanningen te leveren (het gehele pakket, optellend tot uw aandeel in € 1 miljard besparing in 2028)
- Begroot vervolgens het effect daarvan op de kosten jeugd in uw gemeente
- Mocht het desondanks niet lukken om uw aandeel in totale miljard te bezuinigen, bezuinig dan niet op andere beleidsterreinen, maar laat dit tekort overkoepelend in de totale begroting zien (mits u alle in de Hervormingsagenda afgesproken inspanningen levert).

Nota bene:

1. Het is ongebruikelijk dat de VNG een begrotingsadvies afgeeft. Het vaststellen van de begroting is bij uitstek een proces waar gemeenteraden eigen keuzes maken en zelf budgetrecht uitoefenen. Maak uw eigen keuze.
2. De [Monitor van de Afspraken](#) is een handig instrument om te controleren of u alle afgesproken inspanningen levert volledig doet (zie ledenbrief 11 april, gemeentelijke én regionale vragenlijst).

Bij overige thema's eerst andere partijen aan zet

- (Landelijk) implementatieplan ontwikkeld, samen met de vijfhoek
 - Belangrijkste stappen die gemeenten, regio's en andere betrokken partijen moeten zetten
 - Tijdpad
 - Afhankelijkheden (bijv. wetgevingstrajecten)
- VNG Realisatie voert in Q2 2024 een uitvoeringstoets uit op dit Implementatieplan
- Startfoto's 42 regio's en meta-analyse d.d. april 2024

Download op: www.vng.nl/hervormingsagenda

Financiële maatregelen

- Er zijn ook acties met financiële consequentie die wat los staan van thema's
- Bijvoorbeeld:
 - Beperken verwijzen naar ongecontracteerd aanbod

Bijlage 2
Maatregeltabel en verantwoordelijkheidsverdeling Hervormingsagenda

	Verantwoordelijkheidsverdeling Rijk en VNG*	1 mrd besparingsdoelstelling									
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel	Raming met meer onzekerheden omgeven	Maatregel haalbaar
Versterken normale leven/veerkracht jeugdigen en hun omgeving (B16)	Rijk en VNG	-	-24	-49	-75	-97	-121	-121	-121	-121	-60
Afbakning reikwijdte (B2)	Rijk en VNG	-67	-67	-67	-210	-210	-210	-210	-210	-210	-26
Invoren doorbraakmethode (B15)	VNG	-75	-75	-75	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-49
Brede invoering jeugdconsulenten bij de huisarts (AEF rapport, bijlage E.1)	VNG	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-6
Beperking verwijzingen naar ongecontracteerd aanbod (B12)	Rijk en VNG	+13	+13	+13	+11	+4	-6	-6	-6	-6	-37
Regionalisering (B3)	Rijk en VNG	+15	+6	-7	-32	-67	-74	-74	-74	-74	-
Voorkomen en verkorten residentiële zorg (B17)	Rijk en VNG	+23	+47	+72	+60	+65	+28	-	-	-	-26
Fictiekosten voorkomen en verkorten residentiële zorg (B17)	Rijk en VNG	-6	-6	-6	-26	-26	-26	-26	-26	-26	-73
Normaliseren voogdijondersteuning (B18)	VNG	+1	-28	-62	-79	-72	-73	-73	-73	-73	-24
Selectie en contractering (B5) (gecorrigeerd voor interferentie B6)	Rijk en VNG	-12	-14	-16	-17	-24	-24	-24	-24	-24	-224
Tariefdifferentiatie (B6)	Rijk en VNG	-112	-112	-112	-224	-224	-224	-224	-224	-224	-7
Standaardisatie uitvoering (B23)	VNG	+1	-3	-6	-7	-7	-7	-7	-7	-7	-37
Verenenvoudiging productcodes (BV)	Rijk en VNG	+4	+7	+9	+12	+13	+13	+13	+22	+22	-
Correctie begrotingsstand	Rijk en VNG	+28	+69	+119	-101	-97	-18	-	-	-	-382
Investering kwaliteitsagenda en kwaliteitscyclus		-374	-374	-374	-961	-1017	-1017	-1018	-1018	-1018	-654
Kasschuif											

Totaal incl. investeringen en technische mutaties

* Bij de uitvoering van deze maatregelen zijn uiteraard ook andere partijen noodzakelijk. Dit geldt in het bijzonder voor partijen die bij verwijzing een rol spelen. Deze tabel focust alleen op verantwoordelijkheidsverdeling Rijk en VNG.

Handreiking concretisering

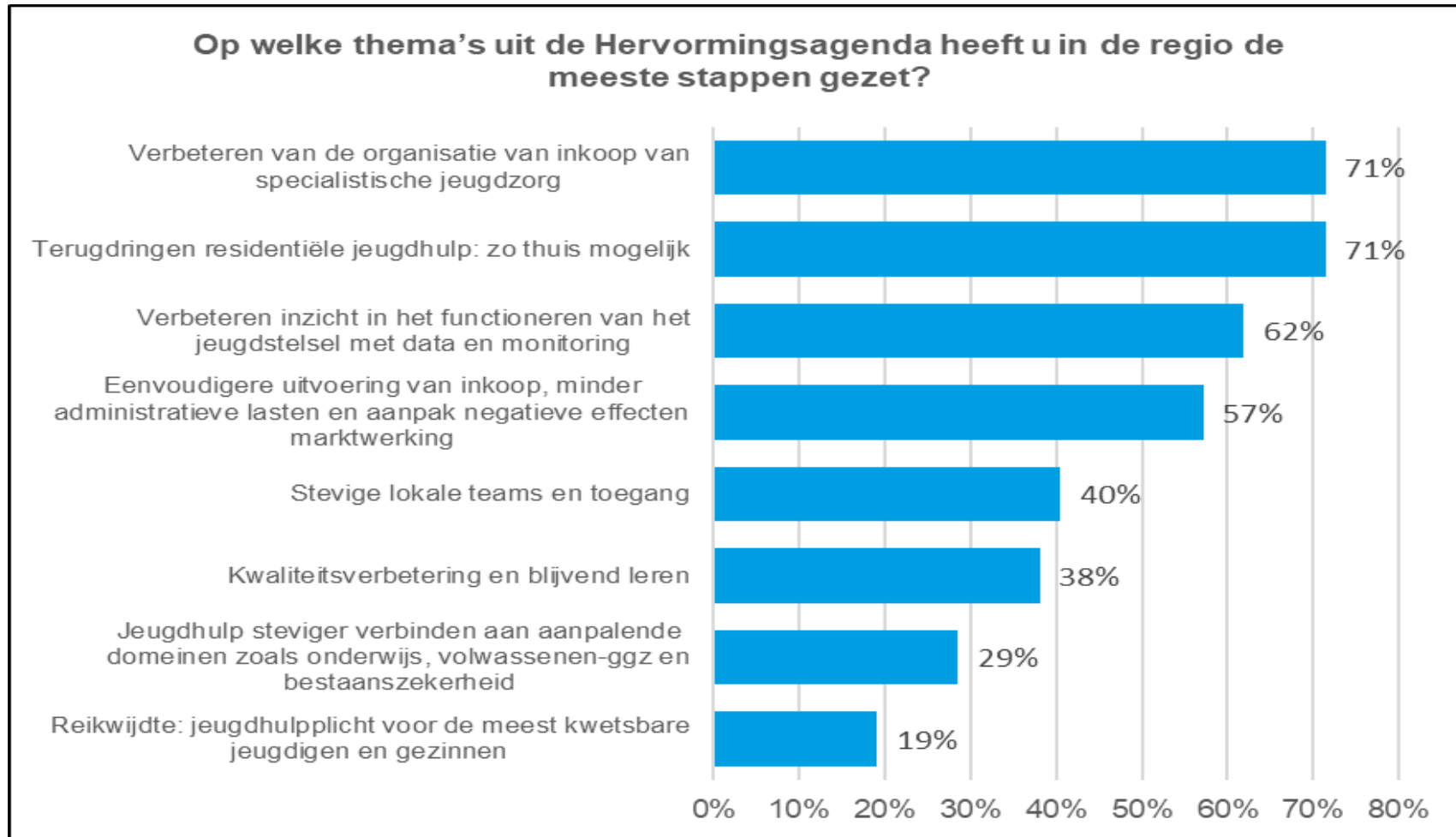
- In 'handreiking uitvoering maatregelen Hervormingsagenda' is geconcretiseerd wat er voor die maatregelen gedaan kan worden.
- Bijvoorbeeld:
 - Geef verwijzers actief inzicht in wat gecontracteerd aanbod is

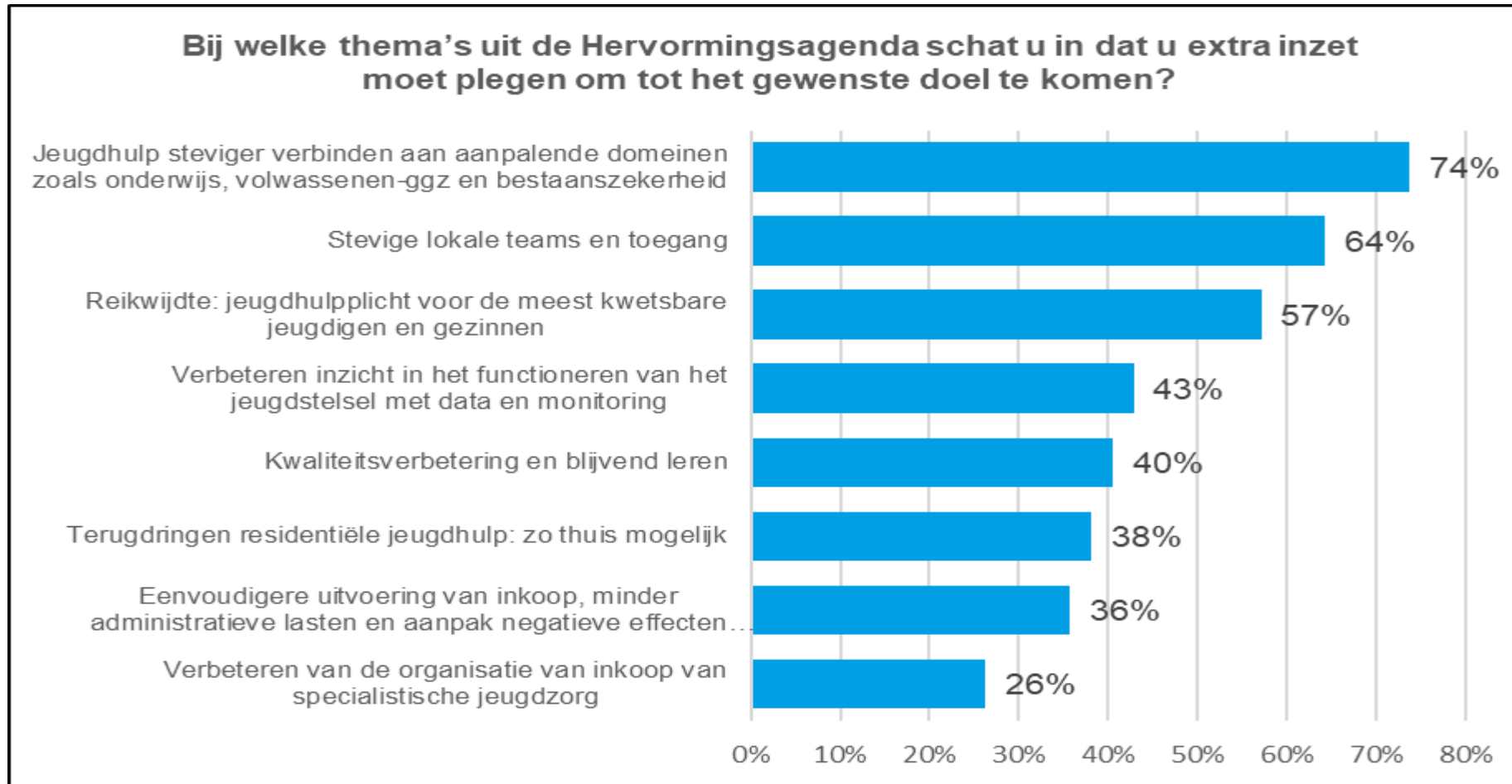

2d) Startfoto: aanleiding en functies

- **ALV** dd. 1 juni: vaststelling Hervormingsagenda, geflankeerd door 3 moties:
 1. Implementatieplan (medio november 2023)
 2. Uitvoeringstoets (na startfoto, Q2-2024)
 3. Startfoto (april 2024)
- **Startfoto**
 - Inzicht in uitgangssituatie regio (gemeenten) Hervormingsagenda
 - Knelpunten/ondersteuningsbehoeften
 - Idem best practices
- **Opvolging Startfoto's**
 - Vertalen naar aanpak regionale/lokale uitvoering HVA in samenhang met Implementatieplan
 - Betrekken inzichten bij inrichten ondersteuningsaanbod Rijk/VNG
 - Onderling delen van inzichten en best practices in bestek Leren en Ontwikkelen (J42, BJ42)
 - Kwalitatieve inzichten meenemen in 'betoog' voor deskundigencommissie

2d) Startfoto's - overall bevindingen

1. Er is bij gemeenten en regio's een sterke focus op het belang van de Hervormingsagenda en de goede en voortvarende uitvoering daarvan (respons: 95% regio's en 87% gemeenten, > 1.000 deelnemers conferenties)
2. Over de volle breedte van de agenda leveren gemeenten en regio's een stevige inzet, uiteraard met verschillen per thema
3. Grote inzet laat onverlet dat er extra inspanningen nodig zijn om de doelstellingen van de agenda te realiseren en gemeenten en regio's daarin om ondersteuning vragen
4. En zij risico's en obstakels ervaren die (grotendeels) buiten de eigen invloedssfeer liggen en welke om bestuurlijke aandacht vragen om doelstellingen Hervormingsagenda te realiseren

2d) Vervolgstappen startfoto's

1. Gezamenlijk eigenaarschap vijfhoek Inrichten van ondersteuningsaanbod dat aansluit bij de behoeften
2. J42 en BJ42 sterker positioneren als 'podium' voor samenwerking en gezamenlijk leren en ontwikkelen
3. Versterken van de communicatie naar de regio's en de gemeenten
4. Uitwisselen van best practices met rol J42/B42
5. Investeren in de relatie naar de vijfhoek en gezamenlijk eigenaarschap voor de uitvoering
6. Bestuurlijke aandacht voor risico's en obstakels die zijn gelegen buiten de invloedssfeer van regio's en gemeenten

2d) Startfoto's: risico's & obstakels buiten invloedssfeer gemeenten en regio's

- De schaarste op de arbeidsmarkt en de impact daarvan op de uitvoering van de agenda en het tempo daarvan,
- Het belang van ruimte voor (lokaal) maatwerk en de bijbehorende verworvenheden,
- De verbinding van de Hervormingsagenda naar andere grote beleidsopgaven en uitwerking daarvan,
- Wet- en regelgeving die ketensamenwerking belemmeren,
- Ervaren fricties binnen het jeugdhulpstelsel vanwege problemen elders in de keten (onderwijs, volwassenenzorg, inkomen en wonen) en
- Het vraagstuk van de bekostiging: er bestaan – mede kijkend naar de uitgavenontwikkeling - grote zorgen over de haalbaarheid van de bezuinigingen en het ervaren gebrek aan ruimte om te investeren.